

Laksesesongen 2015

NORSKE
LAKSEELVER

Laksesesongen 2015

Etter en treg sesongstart kunne mange lakseelver by sportsfiskerne på hyggelige opplevelser utover sommeren og høsten. Basert på 43 elver som representerer drøyt halvparten av den totale norske elvefangsten av laks, ligger det an til 11 % bedre fangstresultat i år enn gjennomsnittet for de foregående ti sesongene. Med dette må sesongen kunne karakteriseres som relativt god. Innenfor denne karakteristikken er det selvfølgelig – som alltid – variasjoner, men det er hyggelig å kunne si at det i år er flere positive enn negative overraskelser.

SAMMENDRAG

I denne minirapporten har Norske Lakseelver, tradisjonen tro, oppsummert fangsten av laks i 43 elver som representerer 50 % av den samlede norske elvefangsten. Sammenliknet med samlet gjennomsnittsfangst de siste 10 årene, viser årets fangst en oppgang på 11 % målt i antall fangede laks. Dette inkluderer både avlivet og gjenutsatt fisk, og er sånn sett et mål på antall sportsfiskeropplevelser om man vil. På tampen av sesongen 2014 opplevde man mange steder et godt innsig av smålaks i svært god kondisjon. Dette antydte at smolten som forlot elvene på våren 2013, hadde både god overlevelse under smoltutvandringen, og gode vekstbetingelser i havet. Med dette som utgangspunkt tippet Norske Lakseelver at 2013- årgangen ville prege fangstene også i år. Mye tyder på at vi fikk rett. Mange rapporterer om godt med mellomlaks 5-6 kiloklassen. Vær og vannforhold er naturlig nok avgjørende for fisket i mange elver, og man skal ha i tankene at det bak stedvis gode fangster også skjuler seg gode fiskeforhold, og ikke bare en større mengde fisk enn i mindre gode sesonger.

SESONGEN I TALL OG FIGURER

Som alltid har vi et sportsfiskerfokus i denne sesongoppsummeringen. Vi presenterer derfor fangsttallene som antall laks, og ikke kilo fangst som Statistisk sentralbyrå gjerne opererer med. Grunnene til dette er:

1. De fleste har lettere for å visualisere et fangstantall enn et fangstvolum målt i kilo.
2. Det er lettere å sammenlikne historiske data med kun én variabel, enn data som svinger som et resultat av både antall fisk og størrelsen på fisken.
3. Det har blitt et langt større individfokus også i forvaltningen av villaks. I mange elver er det individbaserte døgnkvoter og sesongkvoter. I tillegg har gjenutsetting av laks (der vekten som ofte kun estimeres) blitt stadig vanligere.

Noter til Tabell 1

* Tabellen viser hele vassdrag (med sideelver som i andre sammenhenger fremstilles som separate elver - eks. Namsen med Sanddøla og Bjøra).

**Lærdalselva har vært infisert med *Gyrodactylus salaris* og er ennå ikke offisielt friskmeldt. I årene 2008-2011 ble det ikke registrert fangst, og disse årene er utelatt når tiårssnittet er beregnet.

*** Høsten 2014 ble *Gyrodactylus salaris* påvist i Ranaelva, og rotenonbehandling ble planlagt og iverksatt (2014 og 2015). Elva har derfor vært uten fangstbegrensning og gjenutsetting i år.

**** Fangsttallene inkluderer flåtefisket.

***** Fangsttallene for Gaula i Sunnfjord representerer anslagsvis 90 % av endelig årsfangst. Reell framgang er derfor høyere enn angitte tall.

TABELL 1. Fangst av laks i et utvalg elver i 2015, sammenliknet med gjennomsnittsfangsten for de foregående 10 sesongene (kilde: Norske Lakseelver, Scanatura og SSB).

Elv/Vassdrag*	Antall laks totalt 2015	Gj. snitt årsfangst 2005-2014	Endring 2015 (%) i forhold til snittet siste 10 sesonger
Daleelva i Vaksdal	570	196	191
Nærøydalselva	511	220	132
Arnaelven	682	307	122
Osenelva i Hyen	552	254	117
Lærdalselva **	1116	557	101
Aureelva	673	349	93
Vestre Jakobselv	3856	2150	79
Syltefjordelva	1938	1127	72
Ranaelva ***	803	467	72
Dirdalselva	1240	726	71
Saltdalselva	745	450	66
Årøyelva	165	100	65
Numedalslågen****	3945	2483	59
Stjørdalsvassdraget	2656	1694	57
Kongsfjordelva	1521	1057	44
Årgårdsvassdraget	2727	2033	34
Årdalselva	717	543	32
Namsenvassdraget	8086	6185	31
Eiravassdraget	564	444	27
Langfjordelva	1323	1086	22
Surna	1098	907	21
Tovdalselva	667	565	18
Skien vassdraget	448	381	18
Verdalsvassdraget	571	494	15
Lakselva i Porsanger	1566	1357	15
Målselv vassdraget	2463	2197	12
Gaula i Sunnfjord *****	822	736	12
Suldalslågen	906	828	9
Repparfjordelva	3383	3114	9
Surna	980	907	8
Mandalselva	3200	2986	7
Sokndalselva	874	839	4
Skauga	341	328	4
Ogna	1851	1805	3
Børselva	1070	1141	-6
Glommavassdraget	160	175	-9
Orkla	4018	4415	-9
Drammenselva	1547	1879	-18
Altavassdraget	2651	3225	-18
Neidenelva	1421	1893	-25
Bjerkreimselva	4402	6039	-27
Gaulavassdraget	4410	6092	-28
Kvina	294	414	-29
Otra	1670	2615	-36
SUM utvalgte elver	74223	66630	11

KOMMENTARER TIL TABELL 1

Tabell 1 rangerer elvene i vårt utvalg etter årets fangstresultat i forhold til gjennomsnittet de siste årene. Som man ser varierer fangstmengden fra over 8000 laks i Namsenvassdraget, til under 200 laks i elvene med minst fangst. En naturlig følge av dette er at det som oftest er de mindre elvene som får de mest ekstreme utslagene. I elver med lave gjennomsnittsfangster skal det ikke så mange fisk til (i pluss eller minus) før det prosentvise utslaget blir høyt. Mange av disse elvene er dessuten svært følsomme for endringer i nedbør. Et godt eksempel i år er Osenelva i Hyen. Dobbeltså mye fisk som i en gjennomsnittsesong, tilskrives i stor grad fiskeforholdene, som av lokale ble beskrevet som «ikke én dag uten optimal vannføring».

Tabell 1 gir en god indikasjon på om sesongen sett under ett har vært god, middels eller dårlig i de enkelte elvene. Allikevel gir ikke tallene noen entydig svar på den enkelte sportsfiskers fiske-lykke. Mange fiskere er mer mobile i våre dager enn tidligere, og flytter seg i større grad mellom elver etter hvor fisket er godt. Mindre endringer i forhold til gjennomsnittet de foregående sesongene kan med andre ord være et resultat av endret fiskestrykk. Variasjoner gjennom sesongen betyr også mye for folks oppfattelse av sesongen. Dårlig/godt fiske eksempelvis i fellesferien, vil prege oppfattelsen av sesongen i større grad enn spesielle forhold både tidligere og senere i sesongen, når det er færre som fisker.

Laksefangstene er en viktig parameter for forskere i beregning av både innsiget av laks og mengden gytefisk som står igjen i elva etter at fiskesesongen er over. Det er ikke noe formål med denne rapporten å komme inn på disse sammenhengene. Det er sportsfiskesesongen vi prøver å gi et bilde på.

KILO ELLER ANTALL?

Vi vil understreke at man både i den sentrale og lokale forvaltningen av våre laksebestander fremdeles forholder seg til fangstvolum i kilo. Det er fordi man i forvaltningssammenheng holder seg til det gytebestandsmålet som er utarbeidet for hver enkelt elv. Gytebestandsmålet forteller hvor mange kilo hunnlaks som hvert år må gyte for at elva skal produsere det maksimale antallet smolt. Dette er en faktor av elvas størrelse og hvor gode gyte- og oppvekstforhold den har. Fordi stor

gytelaks legger flere rognkorn enn liten gytelaks, ville det i forvaltningssammenheng blitt feil å angi gytebestandsmål som antall laks. I 2015 har det vært mye mellomlaks, noe som har gitt høy gjennomsnittsvekt på laksen. I mange elver kan det ha gitt enda mer fornøyde forvaltere enn sportsfiskere. Det betyr også at en eventuell fangstnedgang målt i antall laks, ikke nødvendigvis er så dramatisk dersom gjennomsnittstørrelsen på laksen er høy.

Gitt at vårt utvalg er 100 % representativt, vil den samlede norske fangsten i 2015 være 131 772 laks.

Foto: Ayna Heilong

TALLMATERIALET I RAPPORTEN

I årets rapport presenterer vi et utvalg på 42 elver. Vi har lagt vekt på å få med de største og viktigste laksevassdragene i Norge, men i tillegg også geografisk spredning. Vi har derfor også inkludert elver som ikke er medlem av Norske Lakseelver.

Fangsten i de utvalgte elvene representerer 55 % av den norske totalfangsten (gjennomsnittsan-tall siste tiårsperiode). Fangstallene er hentet fra elvenes fangstoversikt på nett (laksebørser), eller gitt oss som personlige meddelelser.

Tallene i denne rapporten er innhentet om lag 1. oktober. Dette er før elveeierlagenes rapporteringsfrister til fylket fiskeforvaltere går ut. Noen elver har derfor ikke

mottatt alle fangstrapporter, og erfaringsmessig vil det derfor være et mindre avvik mellom våre tall og de offisielle tallene som SSB vil offentliggjøre i jan/feb 2016. I oppsummeringen av laksesesongen 2014 hadde vi med 98,8 % av endelige tall. Vi antar at også årets avvik er innenfor 2 %.

Som tabellene viser, varierer årets fangst fra å være tre ganger bedre enn en gjennomsnittsesong (Daleelva), til å være 36 % svakere enn en gjennomsnittsesong (Otra). Fordi mange er opptatt av «den norske laksesesongen» opererer vi allikevel med en total for fangsten i alle elvene (+11 %), og bruker dette som utgangspunkt for å si at årets laksesesong var god. I dette ligger det en antakelse om at elvene i utvalget er representa-

tive for den norske totalfangsten.

I fjor viste «fasiten» fra SSB en nedgang på 9,5 % for Norge som helhet, mens elvene i vårt utvalg i «Laksesesongen 2014» hadde en samlet nedgang på 8,2 %. I år har vi med noen flere elver, og vi antar at vi også i år treffer godt, men dette kan ikke garanteres.

Per 1. oktober har vi ikke endelige tall fra Tana. Vi har oversikt over deler av sportsfisket på norsk side, men ikke annen fangst i vassdraget. Tana er derfor ikke med i vårt utvalg. Til orientering viser gjennomsnittstall fra 1993-2014 at laksefangstene i Tana er ca 13 % av den norske totalfangsten. Fangsten i Tana-vassdraget får derfor naturlig nok stor innvirkning på totalen.

Note til Tabell 2

* Tabellen viser hele vassdrag, med sideelver som i andre sammenhenger fremstilles som separate elver (eksempelvis Namsen med Sanddøla og Bjøra).

TABELL 2. Totalfangst av laks og størrelsesfordeling i et utvalg norske lakseelver sesongen 2015, rangert etter antall laks totalt (kilder: Norske Lakseelver, Scanatura)

Elv/vassdrag*	ant laks totalt	ant. smålaks < 3kg	ant. mellomlaks 3-7 kg	ant. storlaks >7 kg
Namsenvassdraget	8086	4075	2854	1157
Gaulavassdraget	4410	869	2285	1256
Bjerkreimselva	4402	3201	1162	39
Orkla	4018	1225	1823	970
Numedalslågen	3945	1479	1975	491
Vestre Jakobselv	3856	2808	939	109
Repparfjordelva	3383	2818	435	130
Mandalselva	3200	2230	871	99
Årgårdsvassdraget	2727	2452	269	6
Stjørdalsvassdraget	2656	811	1361	484
Altavassdraget	2651	1299	502	850
Målselvvassdraget	2463	946	899	618
Syltefjordelva	1938	1230	676	32
Ogna	1851	1211	618	22
Otra	1670	1063	554	53
Lakselva i Porsanger	1566	536	408	622
Drammenselva	1547	264	803	480
Kongsfjordelva	1521	1109	351	61
Neidenelva	1421	850	421	150
Langfjordelva	1323	940	324	59
Dirdalselva	1240	276	648	316
Lærdalselva	1116	156	491	469
Surna	1098	547	372	316
Børselva	1070	730	286	54
Suldalslågen	906	218	372	316
Sokndalselva	874	664	192	18
Gaula i Sunnfjord	822	333	413	76
Ranaelva	803	308	370	125
Saltdalselva	745	197	342	206
Årdalselva	717	103	418	196
Arnaelven	682	397	251	34
Aureelva	673	593	80	0
Tovdalselva	667	490	145	32
Verdalsvassdraget	571	69	424	78
Daleelva i Vaksdal	570	297	230	43
Eiravassdraget	564	238	235	91
Osenelva	552	170	314	68
Nærøydalselva	511	63	271	177
Skien svassdraget	448	233	181	34
Skauga	341	254	73	14
Kvina	294	192	81	21
Årøyelva	165	66	52	47
Glommavassdraget	160	84	41	35
SUM utvalgte elver	74223	38094	25924	10205

TABELL 3. Gjenutsettingstoppen. Gjenutsettingsandelen (%) de tre siste fiskesesongene i de ti elvene med størst andel gjenutsatt laks. Rangert etter andelen i 2015.

Elv/vassdrag	2013	2014	2015
Nærøydalselva	73	86	93
Saltdalselva	72	58	80
Osenelva	74	71	77
Lærdalselva	64	73	76
Årøyelva	57	74	75
Lakselva i Porsanger	36	32	66
Orkla	47	64	65
Verdalsvassdraget	58	35	57
Glommavassdraget	26	55	57
Gaulavassdraget	37	54	55

NORSKE LAKSEELVER MENER AT gjenutsetting er et fornuftig og viktig verktøy i en ansvarlig bestandsforvaltning. Førsteprioritet er å sikre at det alltid står igjen nok laks på gytegrunnene etter fiskesesongen, slik at elvas naturlige, maksimale smoltproduksjon nås med god margin. En høy gjenutsettingsandel er ikke noe mål i seg selv, og i tabellrangeringen ligger det ingen formening eller antydning om god eller dårlig lokal forvaltning.

TABELL 4 OG 5. Ti elver på storlakstoppen rangert etter totalfangst av storlaks 2015 (tabell 4) og rangert etter andel storlaks i fangsten 2015 (tabell 5)

NB! Gjelder elveutvalget presentert i tabell 1.

Tabell 4

Elv	antall storlaks (> 7 kg) 2015
1 Gaulavassdraget	1256
2 Namsenvassdraget	1157
3 Orkla	970
4 Altavassdraget	850
5 Lakselva i Porsanger	622
6 Målselvvassdraget	618
7 Numedalslågen	491
8 Stjørdalsvassdraget	484
9 Drammenselva	480
10 Lærdalselva	469

Tabell 5

Elv	Andel storlaks (> 7kg) i 2015-fangsten
1 Lærdalselva	42
2 Lakselva i Porsanger	40
3 Suldalslågen	35
4 Nærøydalsvassdraget	35
5 Altavassdraget	32
6 Drammenselva	31
7 Årøyelva	28
8 Gaulavassdraget	28
9 Saltdalselva	28
10 Årdalselva	27

Norge fra nord til sør

FINNMARK

Fangsten i finnmarkselvene som er tatt med i utvalget representerer om lag halvparten av totalfangsten i fylket, og viser at vi nok en gang har bak oss en finnmarkssesong som må kunne kalles god. Her må det skytes inn at Tana ikke er med i utvalget og dermed representerer et stort usikkerhetsmoment for fylket som helhet. Tallene for enkeltelver lyver imidlertid ikke. Mange elver viser en økning sammenliknet med gjennomsnittet for foregående 10 år. Finnmark er ellers fylket som bryter med landstrenden på at det er mellomlaksen som preger fangsten.

Alta skiller seg i år - som i fjor - negativt ut, med en tilbakegang på 18 % sammenliknet med gjennomsnittet for de foregående ti sesongene. Det er dog svært gledelig at elva er godt opp fra fjorårets bunnivå, som vi forhåpentlig ikke får se igjen. Det er først og fremst andelen smålaks som har bedret seg siden i fjor, og det er positivt. Ellers kniver Alta som vanlig med Lakselv om å være storlakselv nr. én i fylket. Som man ser av tabell 4 og 5, skifter tetposisjonen avhengig av om man ser på totalantallet storlaks eller andel storlaks i fangsten. Om Lakselv kan det ellers sies at den kom ut med et godt årsresultat, etter at sesongen startet meget tregt. Det er for så vidt noe som gjelder flere finnmarkselver i år.

I Neiden ser man en ytterligere nedgang fra i fjor, spesielt på smålaksen. Fangsten var 25 % lavere enn gjennomsnittet de siste 10 sesongene. Årsakene til dette er fra lokalt hold sagt å være bl.a. strengere kvoter, og at mange praktiserer

fiskestopp fremfor gjenutsetting. Det må også skytes inn at årets fangstrappport fra Neiden inkluderer fisk tatt i not, men at det er uvisst om det alltid har vært slik.

Syltefjordelva og Vestre Jakobselv skiller seg ut på statistikken med henholdsvis 72 og 79 % flere laks i år enn gjennomsnittet de siste 10 sesongene. De høye fangsttallene har nok flere forklaringer, men en av dem er nok bedret effekt av laksetrappene i Vestre Jakobselv. Også endret og enklere fangstrapporing i løpet av den siste 10-års perioden, bidrar positivt. Enklere rapporteringsrutiner gir antakelig mer korrekte fangsttall nå enn tidligere. Men selv sammenliknet med det gode fjoråret, er fangsten i disse to elvene henholdsvis 6,5 og 17 % høyere i år.

TROMS OG NORDLAND

Målselv kan vise til god sesong med en oppgang på 12 % i forhold til gjennomsnittet for foregående sesonger. Et ytterligere bevis på tingenes gode tilstand er ny oppgangsrekord i laksetrappa (over 5500 laks). Fisketellere gir et bedre bilde på lakseoppgangen enn fangst, men ikke alle elver har trapper eller naturlige innsnevring der fisketellere kan monteres.

Reisaelva er utelatt fra årets fangstrappport. Her ble det gjennomført endringer i både fiskeregler og kortsalg. Det er derfor vanskelig å sammenlikne årets fangsttall med tidligere års tall. Det som imidlertid er klart er at fangstene i Reisa har falt betydelig de senere år.

Fra Nordland har vi som vanlig med Ranaelva, men fjorårets tragiske nypåvisning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* har preget sesongen. Ikke det at parasitten påvirket innsiget av laks i år, men det ble verken praktisert kvotebegrensninger eller gjenutsetting i forkant av høstens rotenonbehandling. All sjørret var dog fredet i sesongen, og skulle gjenutsettes fordi den senere skulle fanges under stamfiske og beskyttes mot rotenongiften. Veterinærinstituttet ledet rotenonbehandlingen som ble startet 26. september, og samme institusjon arbeider med å klarlegge årsaken til reintroduksjonen av gyro elva. Vi håper Rana denne gang blir kvitt parasitten for godt.

Saltdalselva litt lenger sør i Nordland bød på både positive og negative nyheter i år. Laksebestanden, som lenge har ligget med brukket rygg, viser meget positive tendenser. En fangst som innebærer en oppgang på 66 % sammenliknet med snittet for foregående 10 år er verdt et hurra! Like positivt er det ikke at sjørretfisket, som elva er enda mer kjent for, viser en negativ trend. Her er det å si at det foregår et målrettet, omfattende og økende fiske etter stor Saltdalsørret ute i Saltdalsfjorden/Skjerstadfjorden. Selv om dette forhåpentligvis skjer innenfor lovlige rammer, er det et betydelig problem at fisket er både uregulert og uregistrert. Dette hører ikke hjemme i ansvarlig fiskeforvaltning anno 2015.

TRØNDELAG

I rapporten for 2014-sesongen var den tørre sommeren og dårlige fiskeforhold et tema. Været kommer vi ikke utenom i år heller, for i 2015 har det vært unormalt mange gode fiske dager, takket være mye vann i elvene. Illustrativt i så måte er smålakselva Skauga på Fosen, som i år kunne bokføre 346 laks mot fjorårets 64. Det

UTSTRAKT TJUVFISKE I NORD

I en uke i august tok Statens Naturoppsyn (SNO) opp 74 ulovlige garn mellom Hammerfest og Lofoten. Dette tilsvarer nesten tre kilometer med garn.

– Vi finner både yrkesgarn og hobbygarn når vi er ute og patruljerer. Folk som fisker ulovlig er egoister. De fratar sine egne barnebarn muligheten til å fiske laks, sier oppsynsmann Rune Somy i SNO Finnmark til NRK Finnmark.

Ifølge Somy er reglene for garnfiske godt kjent, spesielt i Nord-Norge. Når oppsynspatruljene finner så mange som 74 garn på ei uke, mener han det betyr at folk bryter lover og regler med vilje. Men i praksis er det vanskelig å ta forbryterne.

– Enkelte tjuvfiskere tar opp garnene jevnlig, mens andre lar dem ligge i flere uker. Det skal litt til for å ta noen akkurat når de skal sette ut eller trekke garnene. Fordi virksomheten foregår i det skjulte, veit vi ikke hvor mye fisk som blir tatt og hvordan det påvirker lakse- og sjørretbestandene, sier han

Kilde: NJFF/SNO

må forøvrig påpekes at heller ikke årets fangst i Skauga var noe mer enn ordinær. I toppårene rundt årtusenskiftet ble det tatt over 1500 laks i elva.

I Namsen derimot var det en meget solid sesong. Flere enn 8000 laks har vi bare sett 5 ganger tidligere i SSBs tidsserie fra 1993. Det er gledelig at andelen storlaks igjen ser ut til å øke. Årets 14 % er betydelig opp fra fjorårets 9 %. Morsomt er det også at sjørretbestanden ser ut til å øke. Det ble i 2015 fanget 35 % mer sjørret enn i 2014. Når forklaringer skal gis, er det naturlig å peke på betydelig mer vann gjennom hele sesongen sammenliknet med fjoråret, som var en gjennomsnittssesong for elva.

Trøndelags største gladsak sesongen 2015 er selvsagt Steinkjerelvas comeback som lakselv etter nærmere 30 år i gyrodactylus-helvete.

Foto: Pål Mugas / Norske Lakseelver

VELYKKET BEHANDLING: Fiskeforvalter Anton Rikstad i Nord-Trøndelag feirer gjenåpningen av Steinkjervelvene med å prøve stanga i Figga. Fiskesperra, som holdt gyroen unna øvre del, er nå åpnet og laksen kan svømme opp mot gyteløpene på ny.

Steinkjervassdraget lå som en potensiell smittekilde for rundt 40 lakseførende elver i Trondheimsfjorden, og en spredning i fjorden ville fått dramatisk negative samfunnsøkonomiske konsekvenser. Sesongen startet med folkefiske og fest. 11 år gamle Inge Martin Roel Bosnes var første fisker som fikk napp. Kun minutter etter sesongstarten den 1. juli lå en pen femiloslaks i gresset. Årets fiske var å anse som et prøvofiske, med en totalkvote i vassdraget på 200 laks. Sesongen varte fra 1. juli-15. august.

For hardtarbeidende ildsjeler i Stjørdalselva, og ikke minst lokale og tilreisende fiskere, har årets sesong vist at oppturen fra i fjor fortsetter. Over 2650 laks innebærer en nær 60 % økning sammenliknet med snittet siste 10 sesonger. Men som de sier i elveeierlaget - fiskeforholdene har i år vært svært gode og fangstraten sannsynligvis meget høy. En høy gjenutsettingsprosent tilsier allikevel at man har høstet kun av et høstbart

overskudd. Stamlaksfisket antyder at det er rikelig med gytelaks i elva, og gytegroppregistreringene litt senere på høsten vil med all sannsynlighet bekrefte dette. Stjørdalselva vil nå gytebestandsmålet med god margin.

Sør-Trøndelags og hele Norges lakselokomotiver - Gaula og Orkla, ser ut til å ha lagt de tyngste årene bak seg. Årets resultater viser en betydelig forbedring fra i fjor, men sammenlikninger med gjennomsnittsfangstene 10-15-årsperiode viser at det er et stykke igjen, og at det fremdeles må strenge fangstbegrensninger til. Som tabell 3 viser skjuler det seg gjenutsettingsandeler på hhv 65 og 55 % bak totalfangstene i hhv. Orkla og Gaula. Noe særlig høstbart overskudd er det fremdeles ikke i elvene, men det er liten tvil om at strenge fangstkvoter, og ikke minst lojale sportsfiskere, har vært viktig. Fangsttall, drivtelling og gytegroptelling som er blitt gjort de siste årene, viser at forvaltningsstrategiene fungerer.

Ambassadører i elvene

Foto: Pål Mugaas / Norske Lakseelver

De første ambassadørene i Nord-Trøndelag ble utnevnt i forbindelse med Camp Villaks i Stjørdalselva.

Norske Lakseelver utnevnte en rekke lakseambassadører på begynnelsen av sesongen 2015. De fikk i oppgave å rekruttere andre til laksefiske.

Ambassadørene ble rekruttert blant fiskeinteressert ungdom mellom 14-17 år. I 2015 har vi hatt sju ambassadører fordelt på fem elver: Otra, Gaula, Stjørdalselva, Verdalselva og Skauga.

En viktig del av prosjektet, som fikk støtte av Miljødirektoratet, var opprettelse av utstyrsbanker hos de lokale elveeierlagene, slik at ambassadørene hadde tilgang til utstyr for utlån.

Lakseambassadørene gjorde en så god innsats i oppstartsåret at Norske Lakseelver viderefører prosjektet til neste år.

Ambassadørene kan du trygt kontakte hvis du ønsker tips og råd med tanke på laksefiske. Du kan bli med dem på fisketur og låne både sluk- og fluefiskeutstyr. For mer informasjon, sjekk www.lakseelver.no eller gruppen «Lakseambassadører» på Facebook.

I sommer ble Camp Villaks arrangert for første gang. Campene hadde forskjellig varighet og innhold, men målet var det samme - å få flere ungdommer til å fiske laks.

I Stjørdalselva, Gaula, Lærdalselva og Otra ble det arrangert CampVillaks i år. Instruksjon i flue- og slukfiske, laksens livssyklus, utendørs matlaging, lavvoliv, fluebinding, skjellanalyse og mye mer har stått på programmet.

Til sammen har omlag 180 ungdommer mellom 12 og 18 år fått svingt fiskestanga. Mange har brutt egne grenser. Noen ved å overnatte i lavvo, og andre gjennom å sove under stjernehimmelen for første gang.

- Vi har gitt deltakerne mestringsfølelse. De har lært å håndtere fiskeredskaper slik at de kan fiske på egen hånd etter campen. Engasjementet har vært stort, noe som har resultert i flere fisk underveis. Flere fikk spise selvfanger laks til middag i sommer, forteller arrangementsansvarlig i Norske Lakseelver, Ayna Heilong.

Som påpekt i et innledende avsnitt er årets sesong bedre om man bytter ut sportsfiskerbrillene med forvaltningsbrillene. Selv om antallet laks er godt under gjennomsnittet for foregående 10 sesonger i begge elvene, viser fangstvolumet målt i tonn faktisk en svak oppgang for Orkla og kun en beskjeden nedgang for Gaula sammenliknet med en gjennomsnittsesong. Dette gjenspeiler i teorien også situasjonen på gyteplassene i skrivende stund, og det lover godt for kommende laksegenerasjoner.

Årets laksefangst i Trøndelag bekrefter antakelsen fra i fjor om en sterk 2013-årgang. Siste rest av denne årgangen (om vi ser bort fra flergangsgytere) kommer tilbake neste sesong. Da har den lagt på seg ytterligere noen kilo, og mye skal gå galt om ikke neste sesong gir mange sportsfiskere minner for livet i form av storlaks på kroken.

MØRE OG ROMSDAL

Surna er blant de elvene som best illustrerer den sterke 2013-årgangen. Årets tall viser et smålaksantall som går ned med snaut 300 fisk sammenliknet med i fjor, mens mellomlaksantallet øker omtrent tilsvarende. Med konstant storlaksantall ender Surna så og si på samme antall fisk som i fjor (minus 30 fisk), hvilket er 8 % bedre enn en gjennomsnittsesong siste 10 år.

Smålakselva Aureelva leverte derimot en kanon-sesong. Årets 673 fisk er nær dobbelt så mange som gjennomsnittet siste 10 sesonger. Også Eira, som i fjor hadde tidvis lite vann (og fisk), har i år fisket 27 % bedre enn en gjennomsnittsesong. Noe av forklaringen kan være bedre tilrettelegging for fiske i elvas øvre deler. Det skal også sies at både Eira og andre elver i fylket hadde, i likhet med elver lenger sørover på vestlandet, et jevnt og godt tilsig av snøsmeltingsvann gjennom mye av sommeren. Vinterens snømengder, kombinert

med sommerens lave temperaturer, er forklaringen. Foruten å gi gode fangster resulterte dette også i at flere elver, blant dem Strandaelva, opplevde at fisken oppholdt seg lenge i elvas nedre del.

Etter fiskesesongen opplevde Ørstaelva et solid innsig av rømt oppdrettsfisk. Her gjorde elveeierlaget og den lokale jeger- og fiskerforeningen en kjempeinnsats og fanget mange av rømlingene i osen før de begynte å gå svømme opp i elva.

Møre og Romsdal er ellers et av fylkene der lakselusbelastningen i år var (og er) høy. Hvilke effekter dette har hatt på sjørretbestandene i fylket er for tidlig å si.

SOGN OG FJORDANE

I Sogn og Fjordane ble det en sesong med meget gode fiskeforhold i mange elver. Fra Osenelva, som med sine 552 laks har levert det beste resultatet på mer enn 20 år, rapporteres det at man hadde svært gode fiskeforhold store deler av sesongen. Også Nærøydalselva har sin beste sesong på 20 år. Dette kunne fort ha medført en altfor høy fangstrate, men en høy gjenutsettingsandel i begge elver, viser at høstingen allikevel har vært beskjeden. Slik var det også i fylkets andre storlakselver, Årøyelva og Lærdalselva. Det er liten tvil om at elver med høy andel av utenlandske gjester tar farge av en sportsfiskeskultur der gjenutsetting har en lenger tradisjon enn i helnorske laksemiljøer.

I både Årøyelva og Lærdalselva ble det tatt godt over gjennomsnittlig mye fisk, og begge elvene er dessuten solid plassert på listen over elver med den høyeste andel storlaks. Lærdalselva sågar helt på topp – slik det har vært siden fisket startet igjen for 3 år siden. Det er ikke til å undres over at dette sørger for at «Årøy» og «Lærdal»

Foto: Pål Mugaas / Norske Lakseelver

VENTER PÅ LAKS: Bolstadelva i Hordaland hadde høy vannføring og kaldt vann gjennom store deler av sesongen. Det var vanskelige fiskeforhold og forholdsvis få fisk på land. Notfisket i fjorden viste imidlertid godt innsig.

klinger svært godt også på andre tungemål enn sognemålet. Begge elver drar godt med internasjonale gjester, og mye av fisket i begge elver er å regne som svært etterspurtt. Selv om dette kan gjøre fisket utilgjengelig for mange med beskjedne lommebøker, er vi sikre på at slike ikoniske lakseelver er med på å opprettholde inntrykket av Norge som storlaksens land, og sånn sett er viktig for laksefisketurismen i hele Norge.

I Lærdal lever man dessverre fremdeles med en viss usikkerhet vedrørende *Gyrodactylus salaris*. Heldigvis viste heller ikke årets undersøkelser noen tegn til parasitten, men en endelig friskmelding kan tidligst skje i 2017. Det er dog ingen grunn til å være pessimistisk, og i glede og takknemlighet over igjen å kunne fiske laks i elva, donerte lokale rettighetshavere i år eksklusive fiskedøgn til unge sportsfiskere. I samarbeid med stiftelsen *Redd Villaksen*, som mottok gratisdøgnene, arrangerte Norske Lakseelver i år en

femdagers villakscamp for ivrige ungdommer. Til tross for en gedigen flom under oppholdet var campen meget vellykket for de 15 ungdommene som deltok.

Som *Tabell 1* viser, er ikke alle tall for Gaula i Sunnfjord klare ennå, men med antatt sluttresultat på snaue 900 laks kan vi trygt fastslå en god sesong. Det samme kan sies om Nærøydalselva og Nausta. Fangsttallene for sistnevnte, er ennå ikke klare for våre tabeller, men fisket har vært godt. Spesielt i elvas nedre deler. Grunnet kaldt vær og mye snø som skulle smelte, tok det i år tid før fisket kom i gang lenger opp i mange vassdrag.

HORDALAND

I fjor ble det tatt 1384 laks i Hordaland fylke. Med den fangsten ville fylket presset seg inn på 24 plass på listen over elver med størst fangst i fjor. Mellom Figgjo og Drammenselva, som da begge hadde en sesong 30 % under norma-

len. Det er altså ikke feil å si at noe er galt med livsbetingelsene for laksen i Hordaland, men heldigvis var det opptil flere lyspunkter å se denne sesongen.

Basert på kunnskap om gytebestanden, ble Etne-elva stengt i 2014. Det samme valgte man også i år, men i etterkant av sesongen kan man konkludere med at det nok hadde vært mulig med et forsiktig fiske i år. Norges eneste fiskefelle for å sile ut rømt oppdrettslaks er installert i Etne. Siden den fella også registrerer ca 90% av villfiskoppgangen, har man god kontroll på innsiget til elva. Årets oppgang på 2359 laks innebærer en femdobling fra fjorårets katastrofale lave tall og dermed er man solid over gytebestandsmålet for elva. Det ville man også vært med et begrenset uttak, men elveeierlagets føre-var-holdning har absolutt ikke skadet.

Mye fisk i elva denne sesongen, påvirker ikke fisket før om mange år, og det er fremdeles ikke avgjort om det blir fiske eller ikke neste sesong.

Etter et omfattende samarbeidsprosjekt om reetablering av den sagnomsuste Vosso/Bolstad-laksen, har det de siste tre årene vært knyttet stor spenning til det forsiktige prøvofisket. 307 laks i 2013 sank til 197 laks i 2014 og til 140 laks i år. Dette til tross for lenger fiskesesong hvert år. Årets sesong bød imidlertid på særdeles mye vann (konstant flom) og tilsvarende dårlige fiskeforhold. Fra lokalt hold anses dette å være en viktig årsak til begrenset fangst. Prøvefiske med 3 kilenøter ute i fjorden antyder at det ikke har vært dårligere fiskeoppgang i år, og det er gledelig.

Gode fiskehistorier fortjener en lykkelig slutt, og det gjelder heldigvis også årets sesong i Hordaland. I Daleelva i Vaksdal var både vannføring og lakseoppgangen i år av det gledelige slaget.

Det ble tatt nær tre ganger så mange laks som gjennomsnittet de siste 10 årene. Med dette topper elva *tabell 1 (s 3)*, som viser hvilke elver som har hatt den relativt sett beste/dårligste sesongen. Elvas fire kraftverk gjør at utsetting av fisk regnes som nødvendig, og en stor andel av fangstene er kultivert fisk.

Også i Arnaelven har fisket vært godt. Faktisk ble fangstantallet dobbelt så høyt som gjennomsnittet siste 10 år. Sportsfiskere i Arnaelven har tidligere «nytt godt av» reetableringsprosjektet og lakseutsettingene i Vosso. Hvor mye av årets fangst som er streifende laks fra Vosso vet vi ikke i skrivende stund.

I Granvinselva er laksen fredet, som i mange andre hordalandselver, men et definitivt lyspunkt er 250 kg sjøørret i år, mot fjorårets 100 kg. Dette tilsvarer anslagsvis det samme antall fisk (ca 250 fisk).

ROGALAND OG AGDERFYLKENE

Basert på kriteriene i «Kvalitetsnormen for villaks» er Rogaland det fylket i Norge hvor det står best til med laksebestandene. Blant mange årsaksforklaringer kan vi nevne en gedigen kalkingssuksess, reduksjon av landbruksforurensing, samt det faktum at villakssmolten i mange elver har kort vandringsvei til havet, og dermed er mindre utsatt for tap grunnet lakselus.

Også i år har fylket en solid laksesesong bak seg. Forholdene spilte imidlertid ikke helt på lag med fiskerne i Bjerkreimselva – fylkets desiderte beste elv hva antall laks angår – noe som preger resultatet. Fangsten i Bjerkreimselva økte med pene 650 laks i år, men totalt 4402 laks er allikevel 27 % mindre enn gjennomsnittsfangsten de seneste 10 årene. Forklaringen ligger i en kald forsommer, og når fisket kommer i gang 3-4 uker senere enn vanlig skal det noe til å kompensere

RØMT OPPDRETTLAKS OG MERKING

Det er uheldigvis noe varierende praksis hvorvidt rømt oppdrettlaks inngår i elvenes fangststatistikk. Noen har dem med, men har markert dem som rømlinger. I andre elver er de ikke med. Atter andre venter på skjellprøveanalyser før antall oppdrettlaks verifiseres. Hordaland er et av fylkene som sliter med mye rømt laks i elvene. Eksempelvis ble det i Etne registrert ca 200 førstegenerasjons oppdrettlaks. Disse var av 3 størrelser (ulike rømmingshendelser). Takket være fella kunne oppdrettlaksen fjernes fra elva før de rakk å gyte.

Et interessant poeng er at all kultivert fisk i Vosso og Dalelva i Hordaland er både fettfinneklippet og snotemerket med Coded Wire Tag (CWT). Dette gjøres for å kunne skille kultivert fisk av ulikt opphav fra hverandre. Det er interessant at villaksnæringen finner penger til dette, mens den meget pengesterke oppdrettsindustrien ikke tar seg råd til å merke fisken sin. Oppdrettsfisk burde vært merket på akkurat samme måte. Dette ville gjort identifisering og utfisking av oppdrettsfisk vesentlig lettere, og den uheldige oppdretteren som har opplevd rømming kunne fått igjen noen av de savnede fiskene. Det er merkelig at dette ikke er ønskelig.

for dette senere i sesongen. Oppgangen var imidlertid meget god i sesongens siste halvdel, selv om mange fiskere opplevde fisken som ikke spesielt bitevillig.

I kampen om å bli landets tredje beste lakseelv etter Tana (som vi ikke har tall for) og Namsen, tapte Bjerkreimselva i år med kun 8 fisk for Gaula! For de med sansen for litt tilfeldige tall-sammenhenger, peker vi på *tabell 1* som viser at Gaula manglet 1682 fisk på å nå sitt 10-årsnitt på 6092 laks, mens Bjerkreimselva manglet 1637 laks på å nå sitt 10-årsnitt på 6039 stk. Likere sesong går det vel nesten ikke an å få hva antall fisk angår.

Ellers i fylket har elvene i vårt utvalg hatt en bedre sesong enn gjennomsnittet for foregående ti sesonger. Best er, som vanlig de siste årene, Dirdalselva med solide 1240 laks. En oppgang på 71 %. Ellers er det et artig poeng at både Dirdalselva, Årdalselva og Suldalslågen, alle er inne på 10 på topp listen for andel storlaks i fangsten. Med dette kan man trygt avlive myten om at laksefisket i Rogaland utelukkende dreier seg om smålaks. Totalt sett kan man si at Rogaland befester sin posisjon som laksefylke nr. 1 etter Finnmark. Vi sitter dog med en følelse at dette ennå ikke helt har gått inn hos verken rettighetshavere, sportsfiskere (uten om de som bor i Rogaland) eller reiselivsbransjen.

Både Mandalselva og Otra har for lengst etablert seg i norgestoppen og tilhører den lille, men eksklusive skaren av elver som gjennomsnittlig leverer fangster på mer enn 2000 laks. Otra dro det lengste strået i fjor, men i år ble rekkefølgen snudd. Og slik skal det egentlig være, basert på historiske fangster fra tiden før den sure nedbøren utslettet sørlandslaksen. I kommunevåpenet har Mandal tre laks, og hver av dem symboliserte i år over 1000 laks i fangststatistikken. 3200 laks betyr en oppgang på 7 % sammenlignet med gjennomsnittet de siste 10 sesongene. Otra på sin side opplevde en nedgang på 36 % sammenlignet med samme tiårsperiode og endte

på ca 1700 laks. Her hører det med til historien at det i dette tiårssnittet inngår to meget gode år (2005 og 2006) med nesten 5000 laks. Dette kan gjøre en vurdering av elva i lys av gjennomsnitts-sesongen noe skjev, men viser samtidig hvilket potensial Otra har.

Sørlandet er imidlertid mer enn Mandalselva og Otra. Ekstra spenning var det i år knyttet til den nye laksetrappa i Kvåsfossen i Lygna. Den var ferdig i august i fjor, og har blitt noe justert i år. Per 2. oktober hadde trappa hjulpet ca. 550 laks opp fossen og ser med andre ord ut til å fungere veldig godt. Det er knyttet et opplevelsessenter til laksetrappa så skuelysne kan få sett laksen i aksjon. Sesongens fangst på 585 laks er helt på det jevne.

Tovdalselva som munner ut ved Kristiansand viste en gledelig oppgang på 20 % sammenliknet med gjennomsnittet siste 10 år. Dette er imidlertid en elv med langt større potensial enn årets snaut 700 laks. Oppgangen i Boenfossen og laksetrappa i den samme fossen er på flere tusen laks.

Ellers hører det med til sørlandshistorien at så godt som alle bestander er nye (retablert pga sur nedbør) og antatt mindre genetisk forskjellige en elvenes opprinnelige laks. Vandringsmønstret til mye av sørlandslaksen har derfor trolig ikke «satt seg».

ØSTLANDET

Laksesesongen på Østlandet var varierende. Skiensvassdraget, som slett ikke har hatt det lett opp gjennom årene, viser en pen oppgang på 20 % sammenliknet med snittet siste 10 år. Regionens virkelige lokomotiv, Numedalslågen, har rett og slett hatt en kanonsesong. Vi må mer enn 10 år tilbake for å finne tilsvarende fangsttall. Snaut 4000 laks endte man på, og det er hele 59 % bedre enn gjennomsnittet de siste 10 sesongene.

Sommervarmen og vannføringen la en demper på fisket i fjor, mens det i år var langt bedre forhold både for fisk og fiskere. Vannføringstall fra NVE viser både mer vann generelt sett, samt flomtopper som i alle elver viser seg å sette fart på både fisken og fisket.

I Drammenselva endte man positivt nok med ca 200 laks mer enn i fjor, men 1550 laks er allikevel 18 % under gjennomsnittet for de siste 10 sesongene. Drammenselva er imidlertid kjent for stor laks, og er i år inne på topplistene både når det gjelder antall og andel storlaks. Om man måler fangsten i tonn er årets 9,3 tonn bedre enn på flere år.

For Glommavassdragets del er sesongen vesentlig bedre enn fjoråret (55,3 %), men likevel fanges det ikke svært mange laks. 160 stk er 10 mindre enn gjennomsnittet de siste 10 sesongene. Ellers kan det sies om Glommalaksen at den er storvokst, og ikke spesielt lettfanget. Lokale forvaltere mener at det egentlig er snakk om to bestander. Ågårdselva er i god forfatning og klarer seg selv. Laksen i Glomma er derimot avhengig av smoltutsetting. Dette gjør at gytebestandsmålet nås for vassdraget som helhet. Under både sportsfiske, og ikke minst under stamfiske, har det tidvis vært et meget høyt innslag av rømt oppdrettslaks. Gentesting av all stamfisk har derfor vist seg svært nyttig i Glomma, da andre-generasjons rømlinger ikke kan tas ut visuelt.

Laksefiske i Norge kan bedrives fra elver hvor man kan se vestover både til Russland, Finland og Sverige. Enningsdalselva/Berbyelva i Østfold er en slik elv. Fra Bullaresjøene i Sverige renner den etter hvert ut i Iddefjorden. Hele den lakseførende strekningen ligger imidlertid i Norge. Fisket i elva starter tidlig og fisken holder en pen gjennomsnittsvekt.

Gjenutsetting

Gjenutsetting av laks har med årene blitt stadig mer vanlig. Både som følge av frivillig gjenutsetting, og som følge av kvotebestemmelser, hunnlaksfredning og størstemål.

I FJOR BLE OVER 20.000 LAKS, av et totalt fangstantall på 106.000, gjenutsatt. Det er like mange laks som det årlig fiskes i Altaelva, Målselv, Namsenvassdraget, Surna, Suldalslågen, Mandalselva, Numedalslågen og Drammenselva tilsammen.

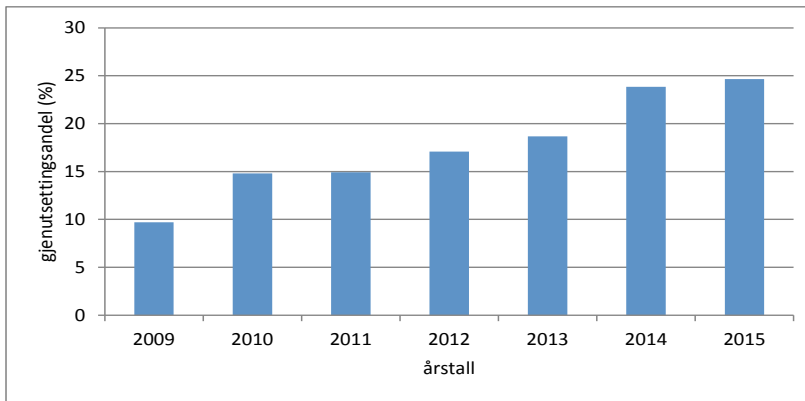
Dette er et betydelig antall gytelaks, og Norske Lakseelver ser på gjenutsetting som et viktig verktøy i en ansvarlig bestandsforvaltning. Førsteprioritet for forvaltningen er å sikre at det alltid står igjen nok laks på gytegrunnene etter fiskesesongen slik at elvas naturlige, maksimale smoltproduksjon nås med god margin. Med andre ord at all høsting skal være solid innenfor elvenes høstbare overskudd. Ut over det er ikke en høy gjenutsettingsandel noe mål i seg selv. Det er nedfelt i lakse- og innlandsfiskekoven at laksen skal være en høstbar ressurs, og verken rettighetshavere eller sportsfiskere skal ha dårlig samvittighet over å avlive laks som er fisket i henhold til nasjonale og lokale regler. Vel og merke dersom laksen ender som toppkvalitetsmat. Hvis laksesesongen starter med å tømme fryseren for gammel harsk laks, for å gi plass til ny laks, bør man gå i seg selv.

Også de aller ivrigste gjenutsettere kan etter vår mening vurdere sin praksis. Selv om overlevelsesprosenten for riktig gjenutsatt laks er svært høy, vil det for en hvilken som helst laks være bedre å aldri havne på en krok enn

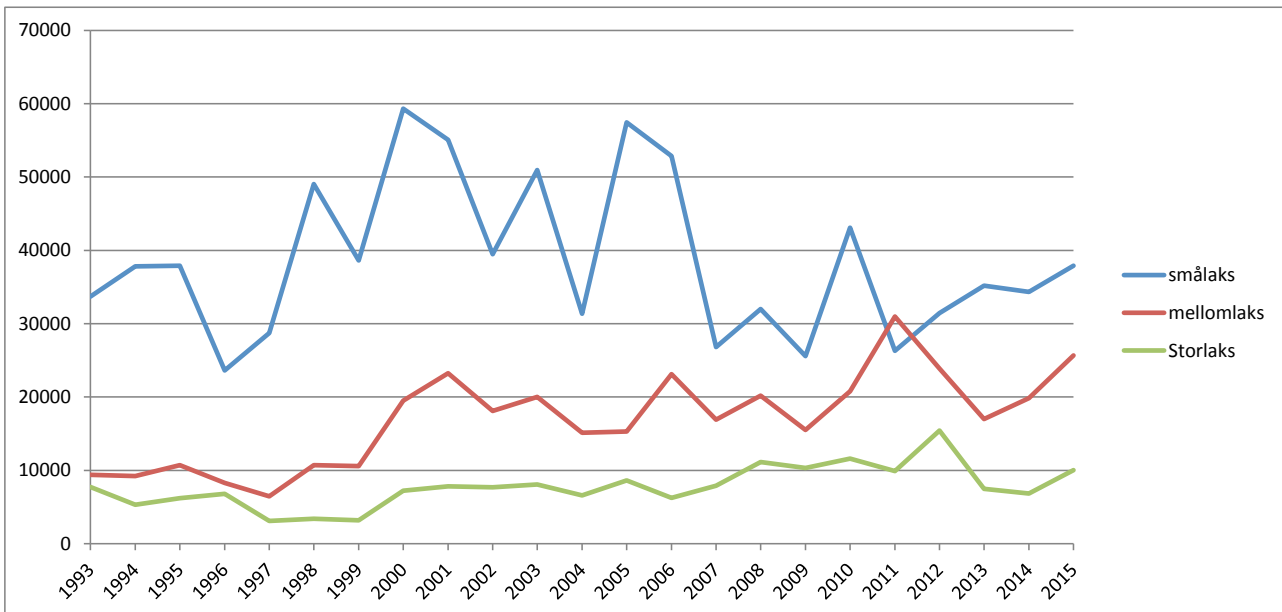
å bli gjenutsatt. Nesten alle elver har en håndfull dyktige fiskere, som bruker svært mye tid i elva og som får svært mye laks. Selv om alt gjenutsettes kan man sannsynligvis oppnå samme personlige tilfredsstillelse og andre fiskeres anerkjennelse, dersom man delte godene i litt større grad med nybegynnere, ungdom eller generelt mindre erfarne laksefiskere. Hvis man allerede har fanget og gjenutsatt 30 laks, trenger man da nummer 31?

I fjor omtalte vi et forskningsprosjekt i regi av Norsk Institutt for Naturforskning, NINA, om gjenutsetting. Laksens overlevelse etter gjenutsetting ble undersøkt i Gaula, Orkla, Verdalselva, Otra, Lakselv, Rana og Osen Vestre Hyen. Totalt ble 650 laks merket. Noen med radiosendere og noen med utvendige såkalte «spagettimerker». I snitt overlevde 93 % av de 147 laksene som ble gjenutsatt med radiosender. Her bør det sies at kjemisk bedøvelse, med påfølgende innoperering av radiosendere, er en betydelig merbelastning i tillegg til selve fangst- og gjenutsettingshåndteringen. Forskerne fant også ut at en del av den gjenutsatte fisken slapp seg nedstrøms en periode. Gjenutsatt laks ble allikevel observert på gyteplassene som annen laks, og det er ingen grunn til å tro at praksisen påvirker gytesuksessen. Omlag 10 % av laksen ble tatt flere ganger.

Hovedkonklusjonen fra prosjektet er at overlevelsen etter gjenutsetting er svært høy dersom håndteringen følger anbefalte rutiner.

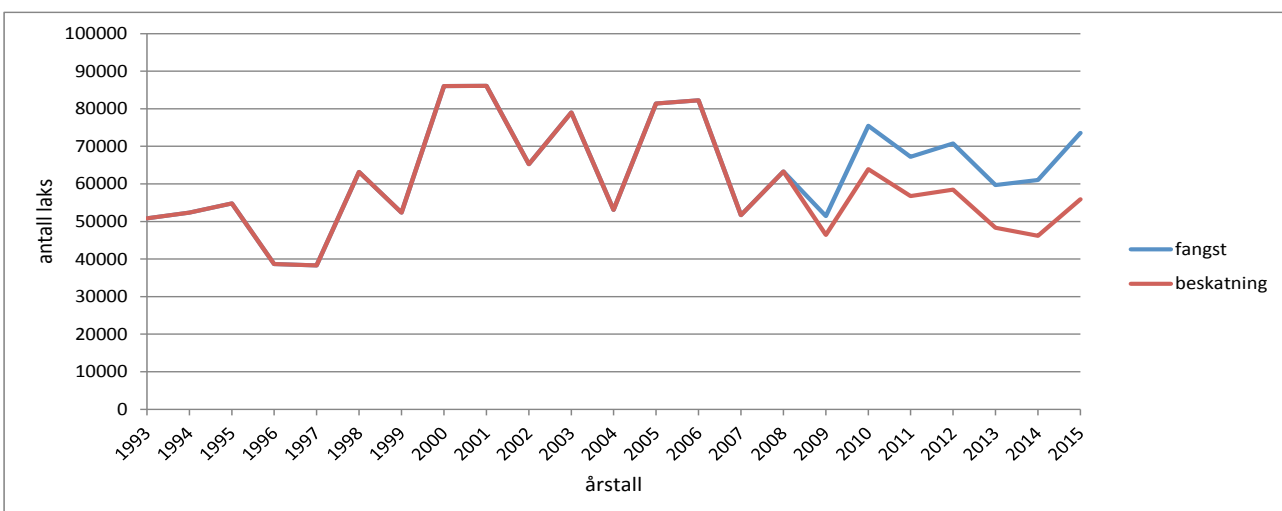
Figuren viser utviklingen i gjennomsnittlig gjennutsetningsandel av laks i alle størrelsesgrupper fra 2009 (første år med spesifikk registrering av gjenutsatt laks). Tallene omfatter kun elvene i utvalget spesifisert i tabell 1.

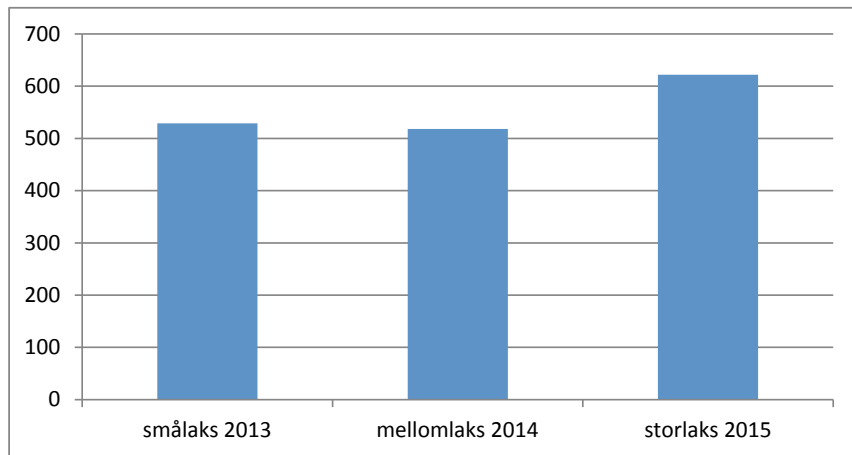
Figur 2. Fangstutvikling for størrelsesgruppene smålags (< 3 kg), mellomlags (3-7 kg) og storlags (> 7 kg) f.o.m. 1993* til 2015. Tallene omfatter både avlivet og gjenutsatt laks, og omfatter kun elvene i utvalget spesifisert i tabell 1.

* 1993 er startåret for SSBs dataserie. Det er verdt å merke seg at rapporteringen i mange elver er blitt betraktelig mer presis med tiden. Fangstkurvene gjelder elvefiske og gir ikke noe samlet bilde av innsiget av laks til norskekysten. For å få oversikt over innsiget av villaks, er også sjølaksefisket en viktig parameter. For en slik vurdering, henviser vi til VRLs årlige rapport «Status for norske laksebestander».

Figur 3. Utvikling i fangst og beskatning i elvene som er spesifisert i tabell 1 f.o.m. 1993* til 2015. Gapet mellom kurvene etter 2009 utgjøres av gjenutsatt fisk.

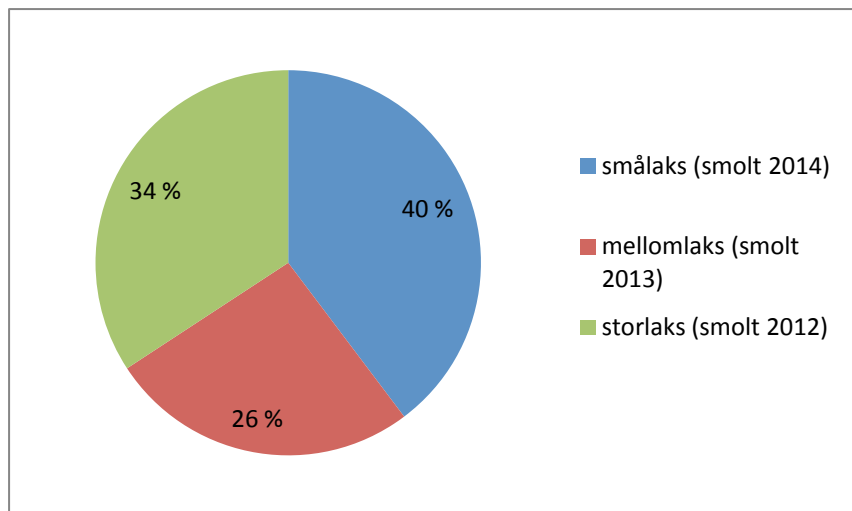

Fordelingen av 2012-årgangen i Lakselva i Porsanger

En laksegenerasjon som går ut av elva, kommer tilbake fordelt på de neste tre årene.

Tre årganger som andel av fangst i 2015 (Lakselva i Porsanger)

Kan vi forutsi neste sesongs laksefiske?

HVER ENESTE SMOLTGENERASJON danner opphavet til tre ulike størrelsesgrupper av laks som returnerer til elva som smålaks, mellomlaks og storlaks etter hhv. 1, 2 eller 3 år på beite i havet.

Generasjonen som strøk til havs i 2012 kom tilbake som smålaks i 2013, mellomlaks i 2014 og den siste andelen kom som storlaks i år. Dette har vi illustrert for Lakselva i Porsangers vedkommende i søylediagrammet over.

I kakediagrammet har vi sett på fordelingen av de enkelte årsklassene i årets fangst (for enkelhet skyld har vi sett bort fra flergangsgytere).

Vi mener at vi allerede kan konkludere med at 2013-årgangen er sterk på landsbasis, siden det var brukbart med smålaks i godt hold i 2014 og mellomlaksen dominerte fangstene i mange elver i år.

Det at 2014 ga et brukbart smålaksår, tyder på større sjøoverlevelse enn tidligere år. Dette kan bl.a. skyldes at lusepresset var dokumentert lavere i smoltens utvandingsperiode enn tidligere år. Denne årsklassen virker foreløpig (etter to fiskesesonger) å være robust.

Vi velger derfor å konkludere med at vi håper på et godt innsig av storlaks i 2016. Dette gjelder de elvene som har en tydelig storlaksstamme.

Hva bringer 2016?

Foto: Hans Kristian Krogh-Hansen

EN SOMMERDRØM: De aller fleste skulle nok gjerne ha en slik på kroken i løpet av sesongen.

ER DU NY SOM LAKSEFISKER kan det være vanskelig å vite hvor du skal begynne. Hvor er det størst fangstsannsynlighet, hvilken fisketeknikk og fiskeredskaper bør du benytte deg av, hvor mye koster det, hvordan kjøper man fiskekort, osv. Det er ikke gitt at det ligger mer fisketid bak hver laks fanget i en elv hvor det årlig tas 200 laks enn det ligger bak hver fisk fanget i en elv som hvor det tas 2000 laks. Noen elver er typiske flomelever, hvor forutsetninga for et godt fiske er friskt regn fra oven. Andre, gjerne større elver eller regulerte elver, varierer kanskje mindre både i vannføring og fiskebett. En generell regel i alle elver, er at den største fisken kommer tidlig, men da er det desto færre laks å fiske på.

Alle som har lyst til begynne med laksefiske kan ta kontakt med medlemslagene i Norske Lakseelver, våre lakseambassadører og/eller den lokale fiskerforeningen i elva du har lyst til å prøve.

Har du lyst til å planlegge helt på egen hånd, kan følgende spørsmål være verdt å stille:

- Er du fleksibel og kan dra på laksefisketur på kort varsel, eller må turen planlegges i god tid?
- Har du anledning til å reise langt, eller må du holde deg i nærområdet (eks. fylket)?
- Foretrekker du landfiske eller båtfiske?
- Hvis du er fluefisker: foretrekker du enhånds eller tohånds fluestang?
- Vil du utforske et område på egenhånd eller sammen med en guide?
- Foretrekker du komfort og fullpensjon, fellesskapet på en campingplass eller villmarkas stillhet og ensomhet?
- Hva er viktigst - stor laks, mye laks eller naturopplevelsen?
- Er du utelukkende laksefisker, eller er det like morsomt med ørret og røye, både i elv og vann?
- Hvor mye vil du betale?
- Bruk nettet, kontakt elveierlagene, kortselgere og lokale sportsfiskere.

til neste år ...

Norske Lakseelver representerer elveeierlag og forpaktende foreninger i 80 lakseførende vassdrag. Medlemslagene er spredt over hele landet, fra Lakselv og Kongsjordelva i nord til Mandalselva og Otra i sør. Gjennom medlemslagene representerer Norske Lakseelver omlag 7 000 fiskerettshavere. Det utgjør ca 70 % av alle rettighetshavere til laksevassdrag i Norge.

**NORSKE
LAKSEELVER**

Denne rapporten kan lastes ned fra www.lakseelver.no
Norske Lakseelver, pb 9354 Grønland, 0135 Oslo, post@lakseelver.no